

مجلس یازدهم و گلوگاه‌های فساد و تورم

نگاهی گذرا به عملکرد
مجلس یازدهم از
منظر نماینده‌ای انقلابی

سید محمود نبویان

بخشی از قوانین اقتصادی:

مجلس یازدهم در قوانین اقتصادی دو نکته را مورد توجه قرار داده است: نخست آنکه در کوتاه مدت بتواند مشکل اقتصادی مردم را حل کند. دوم اینکه در بلند مدت بتواند ریل‌گذاری کند. در اقدامات بلند مدت، آثار آن پس از چند ماه ظاهر می‌شود مانند کنترل نقدینگی که یکی از عوامل اصلی تورم است. در دولت آقای روحانی این تورم، افسارگسیخته بود اما در دولت فعلی از ۴۵ درصد به ۲۵ درصد کاهش یافته اما ثمره آن در کوتاه مدت در سفره مردم ظاهر نشده است. این از قوانین بلند مدت است.

قوانین کوتاه مدت

اما قوانین کوتاه مدت، شامل این عناوین کلی است: مشکل مسکن، خودرو، ارز، معیشت و سلامت مردم.

فواید قانون‌گذاری

قانون‌گذاری نوعی ریل‌گذاری و دادن مجوز برای فعالیت‌های گوناگون دولت در مرحله اجراست. لذا قانون از این جهت اهمیت می‌یابد. توجه کنیم که هر سال اول فرودین دولت باید حقوق کارمندان را بدهد. اگر در انتهای سال قبل، لایحه بودجه تصویب نشود، دولت حق ندارد به جایی یک ریال پرداخت کند.

آیا مجلس یازدهم به عنوان مجلس انقلابی، فعالیتی در حوزه قانون‌گذاری داشته یا خیر؟ سؤال مهمی است که پاسخ آن در ادامه می‌آید.

مجلس یازدهم و قانون‌گذاری

در یک تقسیم‌بندی قوانین مجلس یازدهم را به دو دسته می‌توان تقسیم کرد: اقتصادی و غیر اقتصادی.

خودرو

امروز در مساله خودرو دو موضوع کیفیت و قیمت مطرح است. یکی از علل گرانی خودرو، انحصار تولید خودرو در کشور است. مجلس قانونی وضع کرده که واردات خودرو صورت بگیرد تا این انحصار شکسته شود. همچنین قانون واردات خودروهای کارکرده زیر پنج سال تصویب شده است. هرچه خودرو بیشتر عرضه شود، قیمت‌ها کاهش می‌یابد. البته شاید یک ماه اخیر مقداری افزایش قیمت داشتیم، اما در شش ماه اول ۱۴۰۲ تقریباً ثبات و بلکه در مواردی کاهش قیمت داشتیم.

ارز و معیشت

در حوزه معیشت، یکی از مشکلات، مربوط به قیمت ارز است. امروز ارز چند قیمتی وجود دارد. قبلاً ارز ۴۲۰۰ داشتیم، امروز ارز ۲۸۵۰۰ و ۳۴۰۰۰ تومان داریم و ارز بازار آزاد که حدود ۵۵۰۰۰ تومان است.

اگر چند قیمت داشته باشیم، خود عامل فساد است. همیشه اینگونه بوده است. فرد از مراکز دولتی ارز ۴۲۰۰ یا ۲۸۵۰۰ دریافت می‌کند اما واردات انجام نمی‌دهد بلکه بخشی از آن را در بازار آزاد بالاتر از ۵۰ هزار تومان می‌فروشد. از طرف دیگر صادرکنندگان بخش خصوصی مانند پتروشیمی‌ها و فولاد، ارز آوری دارند. خب هرچه قیمت بیشتر باشد، به نفع اینان است تا ارز خود را بفروشند. این موجب آثار و تبعاتی می‌شود و فشار نهایی آن به مردم وارد می‌شود. ما باید قیمت ارز را تک نرخی کنیم تا جلوی این فساد را بگیریم. مجلس یازدهم قانونی را مصوب کرد که به چند مورد آن اشاره می‌کنم:

۱: الزام دولت به ارائه کالا برگ الکترونیکی بر مبنای قیمت‌های شهریور ۱۴۰۰. امروز چند ده میلیون نفر از این خدمت استفاده می‌کنند. این امر البته شامل کالاهای اساسی است: گوشت و برنج و روغن و... به قیمت افزایش حقوقی که دولت برای کارمندان دارد، به همان میزان کالا برگ هم افزایش می‌یابد.

۲: دولت موظف به ثبت نام جدید متقاضیان یارانه شده است.

۳: دولت باید سهام عدالت را برای تمامی جاماندگان عرضه کند.

۴: معافیت کالاهای پرمصرف سبد تغذیه خانوار از مالیات بر ارزش افزوده. کالاهای اساسی که وارد می‌شود، مالیاتی از این کالاهای اساسی می‌گیرد. هرچه مالیات بیشتر باشد، قیمت بازار افزایش می‌یابد. دولت موظف شده مالیات این کالاهای اساسی را کاهش دهد.

مسکن

مجلس یازدهم در زمینه مسکن سه قانون مهم را تصویب کرد. یکی از آنها هر ساله و بلکه چند سال آینده را پوشش می‌دهد، قانون جهش تولید مسکن. ساخت یک میلیون مسکن که دولت موظف شده انجام دهد، به دلیل مصوبه مجلس است. دوم اینکه مسکن زیادی وجود دارد که عرضه نشده‌اند. بانک‌ها مسکن‌هایی تولید کرده‌اند که به بازار عرضه نکرده‌اند. مجلس قانون مالیات بر خانه‌های خالی را مصوب کرد. اگر دولت این قانون را درست اجرا کند، سه میلیون مسکن وارد بازار خواهد شد و این امر، قیمت مسکن و اجاره‌بها را کاهش می‌دهد. نکته سوم مسأله اجاره‌بهای مسکن است. مجلس قانون کنترل اجاره‌بهای مسکن را تصویب کرد. دولت نیز ورود کرد و ثمرات آن کم‌کم ظاهر می‌شود.

سلامت

دولت در بخش سلامت اقدامات بسیار خوبی انجام داده است. از هفتصد فوتی کرونا در روز، ظرف اندک زمانی به صفر رسید. مجلس در راستای سلامت جامعه قوانینی نیز وضع کرد:

یک: تمام افراد فاقد بیمه کشور که سه دهک پایین جامعه هستند، دولت موظف است آنها را رایگان بیمه کند. برخی افراد خودشان حق بیمه ۵۰۰ و ۷۰۰ هزار تومان پرداخت می‌کنند. دولت بر اساس قانون مجلس، سه تا پنج میلیون نفر را رایگان بیمه کرده است.

دو: صندوق حمایت از بیماران خاص و صعب‌العلاج.

سه: پرداخت نود درصد هزینه‌های درمان برای نابابوری.

چهار: اختصاص یک درصد برای سلامت، از ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده.

قوانین بلند مدت

بخشی از این قوانین سیاسی، فرهنگی و اقتصادی است.

یک: قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها. ایران تعهدات خود را در زمینه هسته‌ای به طور کامل انجام داده است اما آنها هیچ تحریمی را برنداشتند بلکه تحریم‌ها را افزایش نیز دادند. مجلس، دولت را موظف کرد این جاده یک‌طرفه را تعطیل کند و متناسب با انجام تعهدات، ایران به تعهدات خود عمل کند. قانون اقدام راهبردی

ناظر به همین است و مقام معظم رهبری فرمودند این قانون کشور را از سرگردانی نجات داد.

دو: قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت. با توجه به پیری جمعیت کشور و هشدارهای سازمان‌های جهانی و داخلی و... باید برای ازدواج و مشوق‌های آن زمینه‌سازی کرد تا تشکیل خانواده و فرزندآوری بهتر صورت پذیرد. بخشی از این اقدامات عبارتند از: افزایش وام ازدواج به ۴۰۰ درصد، فروش بدون قرعه‌کشی خودرو پس از تولد فرزند دوم به مادر، کاهش یکسال سن بازنشستگی مادر به ازای تولد هر فرزند. بیمه شدن درمان نابابوری تا نود درصد هزینه‌ها، ارائه رایگان سید تغذیه و بسته بهداشتی به مادران باردار و دارای فرزند، بیمه رایگان مادران خانه‌دار روستایی و عشایری دارای سه فرزند و بیشتر، پوشش بیمه‌ای خدمات سلامت زنان، دورکاری و اختیاری بودن شیفت شب برای مادران باردار یا دارای فرزند شیرخوار شاغل. بخشی از این مصوبات در حال اجراست.

سه: تصویب لایحه عفاف و حجاب. این لایحه در مجلس مصوب شده و در مرحله نهایی شورای نگهبان است و اشکالات آن برطرف شده است.

با توجه به پیری جمعیت کشور و هشدارهای سازمان‌های جهانی و داخلی و... باید برای ازدواج و مشوق‌های آن زمینه‌سازی کرد تا تشکیل خانواده و فرزندآوری بهتر صورت پذیرد. بخشی از این اقدامات عبارتند از: افزایش وام ازدواج به ۴۰۰ درصد، فروش بدون قرعه‌کشی خودرو پس از تولد فرزند دوم به مادر، کاهش یکسال سن بازنشستگی مادر به ازای تولد هر فرزند و...

باید انجام می‌شد و این مجلس آن را مصوب کرد. مالیات‌ها و راهکارهایی در نظر گرفته شده تا نتوانند سراغ سفته بازی روند.

هفت: اصلاح ساختار بانکها. یکی دیگر از مشکلات اساسی ما بانکها هستند. اولاً بانکها بنگاهداری می‌کنند. بانک چرا باید سراغ مسکن‌سازی برود؟ بانک‌هایی داریم که پنج هزار مسکن به اسم آنهاست. بانک چرا باید هلدینگ سیمان یا پتروشیمی داشته باشد؟ می‌گوییم چرا وام نمی‌دهید؟ می‌گویند داریم وام می‌دهیم. به کجا؟ به همان کارخانه‌ای که زیر نظر خود اوست! وقتی با کسری بودجه مواجه شوند هم خلق پول می‌کنند! لذا قانون اصلاح ساختار بانک مرکزی مصوب شده تا نظارت بر بانکها را قوی کند. در برنامه هفتم که امسال مصوب شده، بانکها به سه دسته سالم، غیرسالم قابل احیا و غیر سالم غیر قابل احیا تقسیم شده‌اند و دولت موظف شده بخش سوم را حذف کند.

هشت: مبارزه با قاچاق کالا و ارز. درباره قاچاق در مجلس قبل اقداماتی انجام شده بود، اما در این مجلس به تصویب نهایی رسید.

نه: قانون مانع زدایی از صنعت برق. یکی از مشکلات اساسی کشور، کمبود تولید برق بود. بیشتر برق توسط بخش خصوصی تولید می‌شود و دولت آنها را موظف می‌کند که کمتر عرضه کنند. مابه‌التفاوت را باید دولت بپردازد اما دولت متأسفانه پرداخت نمی‌کرد. در دولت فعلی بدهی صفر شده اما کافی نیست، باید در تولید برق مشوق‌هایی داشته باشیم که خود البته ابعاد مختلفی دارد.

چهار: قانون تشکیل سازمان پدافند غیر عامل. به عنوان نمونه اخیراً طی یک حمله سایبری به پمپ بنزین‌ها، مشکل ارائه بنزین پیدا کردیم. بنابراین وجود سازمان پدافند غیر عامل ضروری است تا تمام نهادها را در این زمینه، مصونیت‌سازی کند.

پنج: اصلاح ساختار بودجه. اشکالاتی که در بودجه‌ریزی دولت‌ها وجود دارد، و دولت فعلی نیز دچار آن است، و بخشی از تورم اقتصادی ناشی از آن است، بخاطر ناترازی منابع و مصارف است که منوط به رفع آن و اصلاح بودجه است. مثلاً هزینه‌ها و مخارج یک پدر خانواده، باید متناسب با درآمد باشد. اگر کسری داشته باشد باید قرض کند. دولت در اینگونه موارد، خلق پول می‌کند یعنی تورم. هرچه پول بدون پشتوانه از بانک مرکزی می‌گیرد، هشت برابر نقدینگی و تورم ایجاد می‌کند. اینکه چرا هشت برابر است خود دلیل دیگری دارد لذا باید ساختار بودجه به گونه‌ای تنظیم شود که از ناترازی خارج شود. مجلس قوانینی را در این راستا وضع کرده است.

شش: جلوگیری از سوداگری و سفته بازی بوسیله دلال‌ها؛ آنچه بر ۹۹ درصد جامعه ما تأثیرگذار است و ناگهان قیمت مسکن، ارز، خودرو و طلا را افزایش می‌دهد، همین مسأله است. بنگاه‌ها نقش ایفا می‌کنند، نقدینگی در دست عده‌ای خاص است و ناگهان آن را وارد بازار مسکن و خورد و ارز و طلا می‌کنند بنابراین قیمت‌ها افزایش پیدا می‌کند. قوانینی برای جلوگیری از این سوداگری باید وضع شود. تصویب این قوانین چهارده سال پیش

می‌شوند. درآمدها محدود می‌شود و... اما مجلس مقاومت کرد و این قانون را مصوب کرد و دولت نیز در اجرا کوتاهی نکرد و یک میلیون و چهارصد مجوز تابلحال صادر کرده است.

اگر بتوانیم همه مجوزها را به این صورت صادر کنیم خیلی مسائل دیگر نیز رفع می‌شود. از طرفی دیگر برای اشتغال استان‌ها، در سال ۱۴۰۰، مبلغ ۲۰ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. در بودجه ۱۴۰۱ صد هزار میلیارد اختصاص داده شده است. در ۱۴۰۲ صد و هشتاد هزار میلیارد دلار مصوب شده است.

سیزده: قانون نقل و انتقال سوابق بیمه.

چهارده: بیمه کارگران ساختمانی.

پانزده: خرید تضمینی محصولات کشاورزی به ویژه گندم.

شانزده: اصلاح قانون مالیات ارزش افزوده در کالاهای اساسی و کاهش آن به یک درصد برای حمایت از تولید ملی.

هفده: کارکنان شرکتی که کمتر از کارمندان دولت حقوق می‌گیرند.

هجده: افزایش حقوق سربازان به میزان دوازده برابر.

قوانین دیگری نیز وجود داشت که به تفصیل می‌انجامد.

هفده: از جمله مواردی که به طور جدی در داخل کشور مشکل داشتیم، مربوط به جامعه نخبگانی بود. نخبگان نباید مهاجرت کنند. وقتی نخبگان داخل کشور باشند، صنعت و کشاورزی و بهداشت و... همگی رشد می‌کند. مانند صنعت موشکی که با فکر نخبگانی رشد کرده است. این مهاجرت نخبگان نیازمند قانونی بود که در این مجلس مصوب شد و بسیار مهم بود، قانون تولید دانش بنیابین. این قانون جلو فرار نخبگانی را می‌گیرد و اهداف این قانون حمایت از نخبگان، کمک به توسعه فعالیت‌های شرکت‌های دانش بنیان، مقابله با آثار سوء تحریم‌های کالاهای مرتبط و حمایت مالی دولت از تولید است.

یازده: رتبه بندی معلمان. بعد از یازده سال این قانون به تصویب رسید.

دوازده: تسهیل در صدور مجوزهای کسب و کار. یکی از مسائل مهم در بخش کسب و کار و اشتغال، مربوط به صدور مجوزهاست. یکی از ابعاد این است که اگر کسی بخواهد مجوز کارگاه بگیرد، باید صدها امضا بگیرد و بعضی موارد نیاز به امضای طلایی و دادن رشوه دارد. وقتی این کار به صورت الکترونیک انجام شود، دیگر این موانع از سر راه برداشته می‌شود. ابتدا خیلی مخالفت شد. در بررسی‌های کمیسیون، مسؤل آن صنف اجازه نمی‌داد و در سامانه اطلاعات مورد نیاز را نمی‌داد. می‌گفتند ما به کاغذ عادت کرده‌ایم. کارمندان بیکار

وقتی نخبگان داخل کشور باشند، صنعت و کشاورزی و بهداشت و... همگی رشد می‌کند. مانند صنعت موشکی که با فکر نخبگانی رشد کرده است.

